

РЕЦЕНЗІЇ

Я. І. Ленгер*доктор юридичних наук, доцент,
доцент кафедри конституційного права та порівняльного правознавства
Ужгородського національного університету***КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО НА СВОБОДУ ОБ'ЄДНАННЯ В ПОЛІТИЧНІ ПАРТІЇ В УКРАЇНІ:
ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ (РЕЦЕНЗІЯ НА МОНОГРАФІЮ С.В. ОСАУЛЕНКО
«ПРАВО НА СВОБОДУ ОБ'ЄДНАННЯ В ПОЛІТИЧНІ ПАРТІЇ В УКРАЇНІ:
КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ»)¹**

Тема монографічного дослідження С.В. Осауленко, присвяченого конституційно-правовим проблемам, пов'язаним із нормативно-правовою регламентацією та з практичною реалізацією конституційного права на свободу об'єднання в політичні партії в Україні, представляється вельми актуальною, особливо напередодні президентських та парламентських виборів 2019 р. Поступова еволюція партійної системи в Україні після розпаду Радянського Союзу була б неможливою, якщо б громадяни активно не реалізовували досліджуване автором суб'єктивне право. Значною мірою поживленню політичного життя в Україні сприяло його закріплення в Конституції України 1996 р. у повній відповідності з міжнародними та європейськими стандартами про свободу асоціацій.

Політичні партії відіграють вагомий роль у кожній демократичній державі. По-перше, неможливо переоцінити їхню значущість для ефективного функціонування парламенту як органу законодавчої влади. По-друге, політичні партії, як аргументує С.В. Осауленко, водночас є інститутами громадянського суспільства та активізують залучення пересічних громадян до участі в управлінні державними та місцевими справами. По-третє, прагнення України до інтеграції в Європейський Союз привертає увагу до необхідності гармонізації законодавства в багатьох сферах, включаючи сферу прав людини, а також і дослідження досвіду функціонування політичних партій на рівні ЄС.

У зв'язку із цим актуальність монографічного дослідження С.В. Осауленко, присвяченого науково-практичним проблемам, пов'язаним із конституційним правом на свободу об'єднання в політичні партії в Україні, представляється доволі високою, а аналіз структури цього суб'єктивного права за класичною схемою «об'єкт – суб'єкт – зміст» має значний інтерес для конституціоналістів, які досліджують це та інші права людини.

У монографії С.В. Осауленко на підставі аналізу національного законодавства та міжнародних стандартів прав людини досліджуються основні аспекти, пов'язані з конституційним правом на свободу об'єднання в політичні партії в Україні.

Багаторічний практичний досвід діяльності автора як члена однієї з українських політичних партій та досвід керівництва партійною фракцією в Одеській міській раді наклали відбиток на зміст її монографічного дослідження. З одного боку, вона закономірно проаналізувала значний обсяг доктринальних та нормативних джерел. З іншого боку, вона не обмежується виключно їх аналізом та коментуванням. Вона висловлює цікаві ідеї щодо необхідності розширення кола суб'єктів конституційного права на свободу об'єднання в політичні партії, необхідності лібералізації територіального статусу політичних партій як об'єктів конституційного права на свободу об'єднання в політичні партії.

При цьому автор, не перевантажуючи дослідження, застосовує в ньому лише найбільш концептуальні праці, присвячені політичним партіям та політичній системі суспільства. Варто зауважити, що надмірно широке застосування подібних публікацій є недоліком практично кожного дослідження, присвяченого конституційному праву на свободу об'єднання в політичні партії. Ще раз підкреслимо, що, на наш погляд, С.В. Осауленко вдало уникнула цього.

У той же час, як і будь-якому науковому дослідженню, в рецензованій роботі є певні недоліки, спірні або дискусійні положення.

Зокрема, автор зовсім не звертається до питань гарантування конституційного права на свободу об'єднання в політичні партії в Україні, так само як і до питань обмежень цього конституційного права. Однак навряд чи аналіз будь-якого суб'єк-

¹ Осауленко С.В. Право на свободу об'єднання у політичні партії в Україні: конституційно-правовий аналіз : монографія. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2018. 390 с.

тивного права може бути повним без розгляду таких питань. У подальших дослідженнях бажано було б приділити цьому увагу.

Вказані зауваження в цілому не впливають на загальну позитивну оцінку монографічного дослідження С.В. Осауленко.

Резюмуючи, варто відмітити, що рецензована монографія С.В. Осауленко «Право на свободу об'єднання політичні партії в Україні: конституційно-правовий аналіз» значною мірою відповідає викликам сьогодення, присвячена актуальній проблематиці, обґрунтовує необхідність подальшого вдосконалення нормативно-правової регламентації зазначеного суб'єктивного права, обґрунтовує необхідність продовжувати напра-

цювання та нормотворчі зусилля в цій сфері, що сприятиме розбудові громадянського суспільства в Україні, а також подальшої демократизації суспільного життя та підвищенню ефективності функціонування тих органів публічної влади, політичний вплив на які вважається необхідним та плідним.

У цілому монографія С.В. Осауленко «Право на свободу об'єднання політичні партії в Україні: конституційно-правовий аналіз» є сучасним актуальним дослідженням, яке має наукову новизну та практичну цінність та є вагомим внеском у подальший розвиток науки конституційного права.